

UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO

z dnia 14 grudnia 2011 r.

III SW 173 – 174/11

w sprawie ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 9 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych

Przewodniczący Prezes Sądu Najwyższego

Walerian Sanetra

Sędziowie Sądu Najwyższego:

Bogusław Cudowski

Teresa Flemming – Kulesza

Małgorzata Gersdorf

Katarzyna Gonera

Beata Gudowska

Zbigniew Hajn

Józef Iwulski

Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca)

Halina Kiryło

Zbigniew Korzeniowski

Roman Kuczyński

Jerzy Kuźniar

Jerzy Kwaśniewski

Zbigniew Myszka

Maciej Pacuda

Romualda Spyt

Jolanta Strusińska-Żukowska

Małgorzata Wrębiakowska - Marzec

Protokolanci: Ewa Przedwojska i Eliza Maniewska

z udziałem Zastępcy Prokuratora Generalnego Roberta Hernanda i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej Stefana J. Jaworskiego, po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu jawnym w dniu 14 grudnia 2011 r., mając na uwadze, co następuje:

I

1. Na mocy art. 244 § 1 i art. 258 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 ze zm.), Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz opinii wydanych w wyniku rozpoznania protestów, rozstrzyga o ważności wyborów oraz o ważności wyboru posła lub senatora, przeciwko któremu wniesiono protest.

2. Sprawozdanie Państwowej Komisji Wyborczej z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 9 października 2011 r. zawiera informacje o ich prawidłowym przebiegu oraz o nielicznych przypadkach naruszenia prawa wyborczego.

Państwowa Komisja Wyborcza podniosła, że w dniu głosowania miały miejsce dwa nadzwyczajne wydarzenia. Pierwsze polegało na znalezieniu przed lokalem Obwodowej Komisji Wyborczej nr 13 w Gorzowie Wielkopolskim paczki a na drzwiach lokalu groźby zdetonowania na terenie kraju ładunków wybuchowych, jeżeli wybory nie zostaną odwołane. Drugie polegało na znalezieniu podejrzanego pakunku przed lokalami Obwodowych Komisji Wyborczych nr 157 i 158 w Lublinie. W obu przypadkach zagrożenia nie zostały potwierdzone. Zdarzenia te uniemożliwiły pracę Komisji Obwodowych przez około 3 godziny, jednak nie było konieczności przedłużenia godzin otwarcia lokali wyborczych.

Z innych nieprawidłowości należy wskazać na dostawienie przez Przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej nr 15 w Skarżysku Kamiennej w czasie liczenia głosów znaków „x” na 5 kartach do głosowania, sporadyczne przypadki wydrukowania wadliwych kart do głosowania i naruszenia ciszy wyborczej.

W konkluzji Państwowa Komisja Wyborcza nie stwierdziła takich naruszeń prawa wyborczego, które mogłyby mieć wpływ na wyniki głosowania i wyniki wyborów.

3.1. Sąd Najwyższy w składach trzyosobowych rozpoznał 157 protestów wyborczych. Wyborów do Sejmu i Senatu dotyczyły 142 protesty, wyłącznie do Sejmu – 10, a wyłącznie do Senatu – 5.

3.2. W odniesieniu do 20 protestów Sąd Najwyższy wydał opinię, że są one uzasadnione w całości lub części, lecz stwierdzone naruszenia prawa nie miały wpływu na wynik wyborów.

W części spraw stwierdzono błędne ustalenie wyników głosowania w 9 obwodowych komisjach wyborczych, obejmujące od 1 do 40 głosów. Przyczynami zniekształcenia rzeczywistego wyniku głosowania było nieprawidłowe kwalifikowanie głosu jako nieważnego lub – najczęściej – omyłkowe wpisywanie liczby głosów oddanych na danego kandydata do sąsiedniej rubryki protokołu. Jednak z uwagi na znaczne różnice głosów między poszczególnymi kandydatami nie miało to wpływu na wynik wyborów. W odniesieniu do wyborów do Sejmu Sąd Najwyższy wziął także pod uwagę, że głosy błędnie zaliczone innemu kandydatowi z tej samej listy wyborczej są wliczane do ogólnej liczby głosów uzyskanych przez dany komitet wyborczy, zaś prawidłowe ustalenie wyników nie zmieniłoby podziału mandatów w okręgu. Podniesiono także, iż w kilku przypadkach wynik wyborów danego komitetu wyborczego był bardzo odległy od wynikającego z art. 196 § 1 Kodeksu wyborczego wymagania uzyskania co najmniej 5% ważnie oddanych głosów w skali kraju, co jest niezbędne do udziału w podziale mandatów. Nadto w tych sprawach Sąd Najwyższy stwierdził, że Obwodowe Komisje Wyborcze nr 8 i 28 w Chełmie, z naruszeniem art. 79 § 2 Kodeksu wyborczego, przeliczyły ponownie głosy już po przekazaniu Prezydentowi Miasta dokumentów z głosowania do depozytu.

Zasadny był także zarzut wadliwego sporządzenia niektórych kart do głosowania i wydania ich wyborcom w Okręgach Wyborczych nr 41 w Szczecinie i nr 24 w Suwałkach, polegającego na pominięciu listy kandydatów na posłów zgłoszonej przez Komitet Wyborczy Polska Jest Najważniejsza. To naruszenie art. 52 § 2 w związku z art. 224 Kodeksu wyborczego nie miało jednak wpływu na wynik wyborów do Sejmu, gdyż nawet gdyby wszyscy wyborcy, którym wydano takie nieważne karty do głosowania zamierzali głosować na pominiętą listę, to w obwodach objętych protestami mogło to dotyczyć tylko 43 głosów. Nie spowodowałoby to więc

osiągnięcia przez ten Komitet Wyborczy progu 5% ważnie oddanych głosów, niezbędnego do udziału w podziale mandatów.

3.3. Protestów nieuzasadnionych wpłynęło 29. Bez dalszego biegu Sąd Najwyższy pozostawił 107 protestów, jako że nie spełniały one wymagań przewidzianych przez Kodeks wyborczy. Jedno postępowanie umorzono z powodu cofnięcia protestu.

Część nieuzasadnionych protestów dotyczyła odmowy Państwowej Komisji Wyborczej wydania Komitetowi Wyborczemu Nowa Prawica – Janusza Korwin – Mikke zaświadczenia uprawniającego, na mocy art. 210 § 2 Kodeksu wyborczego, do zgłaszania list kandydatów na posłów w kolejnych okręgach wyborczych bez potrzeby uzyskania poparcia wyborców. Wniosek o wydanie tego zaświadczenia należało zgłosić w terminie określonym w art. 210 § 3 Kodeksu wyborczego, który upłynął dnia 30 sierpnia 2011 r. Sąd Najwyższy uznał protesty za nieuzasadnione dlatego, że wniosek ten został zgłoszony po terminie. Wniosek został wysłany pocztą ostatniego dnia biegu terminu i dotarł do Państwowej Komisji Wyborczej 1 września 2011 r., czyli po jego upływie. Tymczasem zgodnie z art. 9 § 1 Kodeksu wyborczego dla zachowania terminu konieczne jest złożenie wniosku u jego adresata, a nie wysłanie pocztą. W części tego rodzaju spraw Sąd Najwyższy pozostawił protesty wyborcze bez dalszego biegu uznając, że wykraczają poza dopuszczalny zakres protestu wyborczego określony w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego.

4. Zastępca Prokuratora Generalnego wniósł o podjęcie uchwały o ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 9 października 2011 r. i o ważności wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 9 października 2011 r.

5. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o stwierdzenie ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 9 października 2011 r.

II

Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, po rozważeniu sprawozdania Państwowej Komisji Wyborczej i opinii w sprawach z protestów wyborczych, przy uwzględnieniu obwieszczeń Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 października 2011 r. o wynikach wyborów do Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 9 października 2011 r. (Dz. U. Nr 218, poz. 1294 i 1295) oraz biorąc pod uwagę wnioski Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, na podstawie art. 101 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 244 § 1 i 2 w związku z art. 258 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112 ze zm.)

stwierdza ważność wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 9 października 2011 r.